

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 50 K Félévre 220 K
 Negyedévre 110 K Egész évre 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A csehek üldözik a magyarságot Kiutasították a Felvidékről a magyar állampolgárokat Magyar tiszokat szednek

Prága, szeptember 9. A „Prager Tagblatt” jelentése szerint Trencsénmegye zsupánja felszólította a hivatalos szervezeteket, hogy akik a megye területén magyarul beszélnek, azokat tartóztassák le és kiutasításuk iránt tegyék meg a megfelelő intézkedéseket.

Prága, szeptember 9. A „Narodni Listy” jelenti Pozsonyból: Ma nagy magyar plakátokat ragasztottak ki a következő tartalommal: „Szeptember 25 én mindnyájan legyetek készen.”

MTI megjegyzése: Ez a cseh forrásból származó hír az ottani magyar vezetők egyének letartóztatását akarja minden bizonnyal elfogadhatóvá tenni.

Budapest, szeptember 9. Tegnap kintasi-

tolták a Felvidéken tartózkodó összes magyar állampolgárokat, férfiakat és nőket egyaránt. A Felvidék bármely helyén, így a tátrai fűrdőkön és egyébütt tartózkodó magyarok tegnap kézhez kapták a kiutasítást elrendelő végzést, amely szerint 24 óra alatt kötelesek elhagyni Cseh-Szlovákia területét.

Értesülésünk szerint Hidasnémetin át már nagyon sokan el is hagyták a Felvidéket. A kiutasítottak közül ma reggel egy egész vonatot megtöltő magyar érkezett Budapestre. A kintasítások lázas izgalomba hozták a Felvidéket.

Az izgalmat erősen fokozza az a körülmény, hogy a csehek a kiutasítás végrehajtása előtt a Felvidéken tiszokat szedték.

Erélyes akció a kommunisták ellen

Braunschweig, szept. 9. (Wolf) Rövid idő előtt Braunschweigben a különböző épületek ellen elkövetett dinamitos merényletekkel kapcsolatban az ügyészség rendelkezése letartóztattak több kommunistát, mert azzal gyanúsítják őket, hogy részük van a merényletekben. Az elfogottak között van nő is.

Graz, szept. 9. A „Grazer Tages-Post” jelenti Szófiából: Bolgár lapok írják, hogy a hatóságok kommunista-terrorista szervezetnek jöttek nyomára, mely a Balkán-államokban forradalmat készít elő. Ennek a szervezetnek már is több bolgár, jugoszláv, román és görög tagját sikerült letartóztatni.

Az állami pénzjegyek lombardirozhatók

Budapest, szept. 9. (MTI.) A m. kir. állami jegyintézet tanácsa mai ülésén elhatározta, hogy a hadikölcsönök kibocsátásának ideje alatt kibocsátott állami pénztárjegyek a hadikölcsönökkel analog kedvezményes feltételek mellett a jegyintézet lombard üzletében elfogadtassanak. E szerint az 1917. márc. 1-én, július 15-én kibocsátott 5 és fél százalékos és az 1918. április 9-én kibocsátott 5 százalékos magyar kir. állami pénztárjegyek a mindenkorai váltóleszámitolási kamattal mellett lombardirozhatók és pedig 1922. június 30, illetve 1922. december 31-vel és 1924. június 30-val lejáró időszakra.

Nem készülünk támadásra a csehek ellen

Héjjas Iván nincs is Nyugatmagyarországon

Budapest, szept. 9. (MTI.) Az MTI-t illetékes helyen felhatalmazták annak közlésére, hogy egyes cseh-szlovák sajtóorganumok azon állítása, mintha Magyarországon cseh-szlovák állampolgárokat letartóztattak volna, nem felel meg a valóságnak.

Az osztrák, illetve a cseh-szlovák sajtóban azt a hírt is terjesztik, mintha Héjjas Iván

Köpcsényben volna és a csehek ellen készítene elő támadást. Illetékes helyen kijelentik, hogy ez a híresztelés kumérgezésnek van szánva és minden alapot nélkülöz. Héjjas Nyugatmagyarország területéről már régebben eltávozott.

A csehek ellen tervezett akcióról szóló hír a mesék birodalmába való.

Az osztrákok teljesen kiűrik Nyugatmagyarországot

Ostenburg előrenyomul

Sopron, szept. 8. A felkelők ma éjszakai ágfalvai támadásai következtében az osztrák csendőrség Sopron környékét teljesen kiűrtette, minnek folytán Ostenburg őrnagy, hogy a környékű községek lakosságának nyugalalmát megvédje, kénytelen volt előőrseit előre tolni Brennbérg-Laposfalva vonalig.

Brennbérgből a bányászok egy töredéke, amely kommunista üzemeket folytatott, az osztrák csendőrséggel eltávozott. A többiek folytatják a munkát. Azokból a községekből, amelyek ezen a vonalon kívül esnek, és amelyeket az osztrák csendőrség szintén elhagyott, egyre érkeznek a kérések Ostenburg őrnagyhoz az iránt, hogy a községet szállja meg. (MTI.)

Sopron, szept. 8. Sigray Antal gróf kor-

mánybiztoshoz tegnap a tábornekek tanácsa átíratot intézett, amelyben jóváhagyólag tudomásul veszi, hogy Ostenburg őrnagy zászlóaljával előrenyomuljon és elfoglalja az osztrák csendőrség által tegnap kiűrt községeket. (MTI.)

Az osztrákok kiűrik Nyugatmagyarországot

Sopron, szept. 9. Cinfalváról tegnap az összes ott állomásozó osztrák csendőrök kivonultak. Tegnap a felkelők zárányi támadása után az osztrákok letartóztatták a községbeli papot, a gyógyszerészt, a gyári ellenőrt és két vadászt, meg a jegyző két rokonát. Nehogy a kommunista csőcselék a magyar érzelmű lakosságot inzultálja, a község az antant-bizottsághoz fordult és magyar csendőrség kiküldetését kérte.

Az antant részéről egy ezredes és egy hadnagy szállottak ki a községbe és megígérték, hogy a kérés teljesítése iránt sürgősen intézkedni fognak. (MTI.)

Sopron, szept. 9. Az osztrákok Nyugatmagyarországot teljesen kiűrik és valószínűleg holnap már egyetlen osztrák csendőr sem lesz Nyugatmagyarország területén. Tegnap az osztrák csendőrség Lakompakból és Kaboldból Schwartzbachba, tehát Alsó-Ausztriába vonult vissza.

Tegnap este Nagymartont is kiűrtették. Zarányt és Cinfalvát már őrítik. Kismartont a beérkezett hírek szerint a mai napon őrítik ki. Mosonmegyében az anyagi kiűrtést befejezték. Pándorfőből már állítólag kivonultak és holnap elhagyják egész Moson vármegyét.

Számos helyről jönnek a falusiak azzal a kéréssel, hogy a kiűrtött területekre a magyar csendőrség jöjjön vissza. Magyar részről a kérelmezőket az antant tábornoki misszióhoz utasítják, miután a magyar hatóságoknak a kérés teljesítése módjában nem áll.

Beérkezett hírek szerint a felkelők mindenütt visszatértek falvaikba és mint polgárőrség példás rendet tartanak fenn. Antant részről is elismerték, hogy eddig a felfegyverkezett lakosság részéről sehol a legkisebb erőszakosságot vagy kihágást sem követtek el. Az osztrákok által kiűrtett községek lakossága fellobogozza házait és hazafias érzelmének nyíltan ad kifejezést.

Sopron, szept. 9. Az osztrák csendőrség Sopronmegye majdnem egész területét kiűrtette, így Nagymarton közvetlen környékét is, ahonnan Davy, Nyugatmagyarország kiszemelt kormánybiztosa székhelyét Bécsújhelyre helyezte át. (MTI.)

Tűzharc Nagymartonnál

Bécs, szept. 9. A „Mittags Journal” jelenti Bécsújhelyről: A nyugatmagyarországi tartományi főnökség ma délelőtt visszatért Nagymartonba. A csendőrség Nagymartonnál, tehát az „A” zónában az éjszaka két órai tűzharcot vívott. A lövöldözés másfél óráig tartott. (MTI.)

A magyar hatóságok nem felelősek

Páris, szept. 9. A „Morning Post” közli Gorton angol tábornok nyilatkozatát. A tábornok biztosította a lap tudósítóját hogy a magyar hatóságok nem felelősek a nyugatmagyarországi eseményekért és így a bécsi hírek nagyon túlzottak. (MTI.)

Az osztrákok hiábavaló kísérlete felkelőcsapatok szervezésére

Sopron, szeptember 9. (MTI.) Az osztrák csendőrség kivonulása tovább tart. Lakompakról és az attól nyugatra eső területről az osztrák csendőrök már mindenütt kivonultak. A kivonuló csendőrök felszólították a férfilakosságot, hogy menjen velük Ausztriába. — Ennek a felszólításnak az volt a célja, hogy Wienerneustadtban felfegyverezzék őket és felkelő csapatokat szervezzenek belőlük. A felszólításnak azonban senki sem engedelmesskedett. Mosonból is tart a kivonulás és Sándorfaluban már nincsen osztrák csendőr.

Osztrák-magyar tárgyalás

Bécs, szept. 9. A „Tel. Korr. Bureau” jelenti: Schober szövetségi kancellár ma este ismét fogadta Gratz Gusztáv volt magyar külügyminisztert. A két államférfi tanácskozása, amely egy óránál tovább tartott, tisztán magánjellegű volt.

Husz felkelő hősi halála

Bécs szeptember 9. (Budapesti Tudósító.) Wienerneustadti jelentés szerint a magyarok az ágfalvai harcokban 20 halottat vesztettek.

Magyarország mellett

Sopron, szept. 9. Felsőőrön az antant misszió oda kiszállított tagja hét határmenti német község küldöttségét fogadta. A községek szónoka a győzők lovagiasságára apellálva azt a kérést terjesztette elő, hogy ne szakítsák le ezeket a községeket a beteg Magyarország testéről csak azért, hogy a halott Ausztria karjaiba hulljanak. *Inkább meghalnak.* — jelentette ki a szónok — *de nem lesznek a vörös Ausztria rabszolgái.* Kéri, hogy az antant hatalmak szerezzenek erről az elhatározásukról tudomást, annál is inkább mert ők tiszta németajku községek képviselői.

Érdekes, hogy az egyik angol tiszt a küldöttség egy tagjában felismert egy cinkafalvi embert, akit már egy hónap óta mint nagy csatlakozási barátot ismert. A küldöttség kérését a bizottság sürgönyileg továbbította a tábornoki bizottsághoz.

Szeptember 7-én egy 400 főnyi küldöttség kereste fel a soproni szövetségközi katonai misszió egy angol tisztjét, kijelentve, hogy ők magyarok, magyarok akarnak maradni és egy talpalatnyi földet sem engednek át Ausztriának. (MTL.)

Az antant Szerbiához

Páris, szept. 9. Az „East Europ“ szerint a nagyköveti értekezlet barátságos hangú jegyzéket küldött Belgrádba, kérve, hogy a belgrádi kormány tartózkodjék minden olyan lépéstől, amely nyugtalanságot kelthetne Magyarországon és a nyugatmagyarországi kérdésben óvja meg semlegességét.

Cseh hír karlista agitációról

Bécs, szept. 9. (MTL.) Masirevics bécsi magyar követ rámutatott arra, hogy a nyugatmagyarországi szövetségközi tábornoki bizottság jelentéséből kiderül, hogy az Osztenburg parancsnoksága alatt álló magyar csendőrcsapatok minden esetben a bandák ellen és a rend helyreállítása mellett léptek fel. Osztenburg csapatai ismétlően *statárialiter ki is végeztek elfogott inzurgeneket.* Masirevics utalt arra is, hogy amíg Osztenburg csapatai minden erejükkel azon vannak, hogy a bandákat megfékezzék, addig ép az osztrák csendőrcsapatoknak a fellépése a cseh agitációnak újabb alkalmat adott arra, hogy a helyzetet még jobban felkavarják és egy, Nyugatmagyarországról kiinduló karlista puccskíséret hírét röppentse világra. Ilyen kísérletről természetesen egyáltalában nem lehet szó.

Megkezdődik a hadifoglyok kicserélése

Budapest, szept. 9. (MTL.) Dr. Jungerth Mihály min. oszt. tanácsos berlini tárgyalásai eredményeképp 7-én a német kormány elvben hozzájárult ahhoz, hogy a hadifoglyaink ellenében Szovjet-Oroszországnak kiadandó 400 elítelt egyén német területen is átszállíttassék. Az erre vonatkozó részletes egyezményt holnap írják alá Berlinben. Jungerth ezután Rigába fog utazni, hogy a lett kormánnyal a kicserélésre vonatkozó egyezményt megkösse. Az egyezmény néhány napon belül létrejön és akkor az Oroszországtól visszatartott magyar hadifoglyok hazaszállítása haladéktalanul meg fog kezdődni. Biztos forrásból szerzett értesülés szerint már a múlt hó elején megkezdődött a Szibériában internált volt magyar tuzok evakuálása az európai Oroszország nyugati határára felé.

Megállították a görög előnyomulást

London, szept. 9. A görög csapatok offenzíváját a Sangarios folyó vidékén megállították. Hír szerint a jelek arra mutatnak, hogy a görögök visszavonulnak. (MTL.)

A népszövetség és Magyarország**Ismét a Habsburg-kérdés**

Genfi jelentések szerint oda megérkeztek a magyar delegátusok és Magyarország felvételének tárgyalása megkezdésére egy heti haladékot kértek. Minden állam küldöttei élénken tárgyalják Magyarország felvételének kérdését. Argentína képviselője indítványozta, hogy minden önálló államot felfogadni kell a népszövetségbe, ha felfételét kéri. Ezt az indítványt azonban elvetették. A svájci követ ugyanezen feljegyzésben van s már eleve kijelenti, hogy *Magyarország felvétele mellett fog szavazni.* A kisantant mindent elkövet, hogy a felvételt megakadályozza, vagy hogy legalább is elhalasztassa. Azt hangoztatják a kisantant tagjai, hogy a felvétel kérdésének eldöntésével kapcsolatban a *Habsburg-problémát is végleg meg kell oldani.* Általában az a felfogás kezd kialakulni, hogy Magyarország felfételéről addig nem lehet szó, amíg nem teljesíti azt a kötelességét, hogy a békeszerződés értelmében Nyugatmagyarországot kiüríti.

E jelentéseken kívül az alábbi távirat arról számol be, hogy a munkások csak úgy látják biztosítottak a békét, ha a népszövetség ülésén a munkáspártok is képviselődnek:

London, szept. 9. (Wolff.) A belfasti szakszervezeti kongresszus Clynés előterjesztése alapján határozatot hozott, amelyben követeli, hogy a népszövetséget alakítsák át olyan módon, hogy valamennyi nemzetnek módjában legyen megfelelő képviselőre jutni. A békét — mondja a határozat — csak egy nemzetközi közösség megerősítése biztosíthatja, amely valamennyi ország lakosságának a bizalmát élvezi. Ezt a bizalmat azonban csak az biztosíthatja, ha a népszövetségi ülésen a munkáspártok is képviselődnek. (MTL.)

Benes munkában

Páris, szept. 9. A „Matin“ tudósítója megírja, hogy Benes cseh külügyminiszter, aki a kisantant szellemi vezére, milyen mozgékonyan dolgozik az ellen, hogy Magyarországot a népszövetségbe felvegyék. A kisantant azzal akarja a felvételt meggyújtani, hogy Magyarország befogadása esetére a *hábaru rémét* festi a falra.

A kollégium évmegnyitó ünnepélye

tegnap, pénteken délelőtt folyt le a szokásos keretek között. Délelőtt 10 órakor istentisztelet volt a Nagytemplomban, melyen megjelent a református főgimnázium és a református tanítóképző ifjusága, a két intézet tanárkara, az egyház, az egyházkerület, a város, az egyetem vezetősége, illetőleg képviselője és nagy számban a szülők serege. A 37. dicséret elnéklése után dr. Erdőss Károly lelkész-képző-intézeti tanár imádkozott, s az istentisztelet a 179. dicséret 10. versének elnéklésével végződött. Az ünnepély további része a kollégium dísztermében ment végbe. Itt a kántus megnyitó éneke után Karai Sándor, a kollégium új igazgatója tartotta meg székfoglaló beszédét. Vázolta azon okokat, melyek rábírták új állásának elfoglalására. (Ezentul tudniillik ő lesz egy személyben a kollégiumi rektor, internátusi igazgató és konviktsi felügyelő, amely állások eddig megosztva külön-külön kezokbe voltak letéve.)

De részletesen festette azon súlyos, mondhatni: válságos anyagi helyzetet, melyben jelenleg a kollégium vergődik. Magának az egyetemi internátusnak renoválása több, mint félmillió koronába kerül. A rendes évi költségvetés kiadásrovaival ijjesztően megnövekedtek, úgyhogy például egy szezon fűtési anyagának beszerzése a kollégium számára takarékosan számítva *másfél millió korondra* tesz ki. És ehhez hasonló mértékben dagadtak meg egyéb kiadási tételek is. Ellenben a *bevétel meg sem közelíti* ezeket a szükségleteket, s ma már azon a ponton áll ez a súlyos pénzügyi helyzet, hogy a vezetőség kénytelen lesz nagyobb kölcsönt felvenni. *Mindzen megoldhatatlannak*

mutakozó kérdés rindbehozatalára egyetlen egy mentés van: a református hívek áldozatkészsége, sőt az egyetemes magyarság adakozási kedvének tette bizdulása és indulása. Ez segített rajtunk a mult hasonló bajaiban, ennek kell felemelni bennünket a jelen vigasztalan mélységből is. Ezt megérdemli, sőt megköveteli tőlünk a debreceni ref. kollégium dicsőséges hagyománya és vezetésre hivatott jövője.

Kissé bővebben adtuk ennek a székfoglalónak a tartalmát, mert az a segélykérő hang, mely abból felénk hangzik, minden figyelmünkre, teljes szeretetünkre, példás áldozatkészségünkre érdemes. E lap hasábjain már ismétlően szóva tettük a kollégium pénzügyi bajait és buzdítottunk mindenkit az adakozásra. Most is megteesszük azt, anélkül, hogy részletesen fejtegetnénk kérésünk jogosultságát. Azt valljuk, a debreceni református kollégium maga magáért eleget beszél minden magyarizgatás nélkül. **Mozduljanak meg hát a hívek és nem hívek** ez ősi magyar, keresztény kultúrforrásunk megmentésére, hogy ne kelljen pironkodnunk ösapáink előtt, akik az ő kevesebbjükből is többet adtak közcélra, mint mi, az unokák, a sokból, a milliökből. De mozduljanak meg az elhívott vezetők is és bölcsességüket szeretetükkel egyesítve találjanak ki módokat világhírű büszkeségünk, ősi kollégiumunk megmentésére.

Betörés a Piac-utcában

A rendőrség a napokban letartóztatta Kismarjai János és Hauser Antal állítólagos menekülteket. Kismarjai és Hauser a mult hónap végén ugyanis nagyon furfangosan károsították meg Holländer és Deutsch Piac-utcai kereskedőket.

Nevezetesen elhatározták, hogy augusztus 28-án feltörnek az egyik Piac-utcai üzletet s ott alaposan megszedik magukat. 28-án estére tervezték, hogy találkoznak, azonban Hauser felesége megakadályozta a találkozásban. Így aztán Kismarjai maga végezte el tettét. Hátul az udvarra bemászott, éjjel pedig az üzlet vasrácsát kezével letörte, az ablak üvegét bekente sárral s azt benyomva bemászott az üzletbe, ahol 325 méter vásznat, 150 darab női selyem kendőt, 3 méter férfi ruhaszövetet és egy zakkó kabátot összecsomagolva nyomtalanul eltűnt az éj sötétjében.

Másnap reggel aztán elment a lopott holmikkal Hauser Homokkert-utcai lakására. Hauser a lopott holmikat kivitte Mikopéresre és Vámospéresre s ott potom áron eladta.

A károsult kereskedők feljelentést tettek a rendőrségen, melynek alapján ez ügyben erős nyomozás indult. A nyomozás során Székely Mihály detektív a tetteseket alig pár nappal ezelőtt kinyomozta, majd kiment Mikopéresre és Vámospéresre, ahol a lopott holmik megkerültek.

A rendőrség a tetteseket kihallgatta, akik persze előbb az esetről hallani sem akartak, azonban később mindent elmondtak. Érdekes, hogy Hauser vallomása után is erősítette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Eljárás indult ellenük.

Összeesküvés a szovjet ellen

Páris, szept. 9. A Havasnak jelentik Londonból: Pétervárott, Kiebben és Odesszában a kommunista rendszabályok megszorítása miatt pánik uralkodik.

Ujabbán egy szovjetellenes összeesküvésnek jöttek a nyomára, amelynek szervezése jó részt *Tantgradseff* tanártól indult ki. Az összeesküvésből kifolyólag több embert letartóztattak. *Tantgradseff tanárt és hatvan másik összeesküvőt, köztük Cumanov herceget és a szovjet több hivatalnokát, kivégeztek.*

Román-cseh barátkozás

Prága, szeptember 9. (Cseh Sajtóiroda.) Masarik köztársasági elnök tegnap egy óras kihallgatáson fogadta Hott román követet. A követ átnyújtotta az elnöknek a román király levelét.

NAPI HIREK

— **A főispán hazaérkezett.** Miskolczy Lajos, Debrecen sz. kir. város főispánja hivatalos útjáról Budapestre tegnap este visszaérkezett. A főispán a fővárosban a kormány tagjaival a várost érdeklő ügyekben beható és eredményes tanácskozásokat folytatott.

— **Hegedüs hivatalában.** Budapestre jelentik: Hegedüs Loránt pénzügyminiszter néhány heti pihenő után tegnap délelőtt visszakerült Budapestre és átvette hivatala vezetését.

— **A városi tanács a kollégium tanév-megnyitó ünnepélyén.** Az ősi kollégium tegnap nyitott kaput az ifjuságnak. Az évnyitó ünnepségen a városi tanács részéről dr. Vargha Elemér tb. főjegyző és dr. Csűrös Ferenc köznevelődési tanácsnok jelent meg.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a debreceni kir. ítélőtábla elnöke Homonnay Zoltán tartalékos főhadnagy jogszigorló miskolci lakost, a debreceni királyi ítélőtábla területére ideiglenes minőségű joggyakorlókká kinevezte.

— **Presbiteri gyűlés.** A debreceni református egyház ma délután 4 órakor az egyház tanácsstermében presbiteri gyűlést tart, melynek tárgysorozatán szerepel a kisebb jelentőségű folyóügyeken kívül a gazdasági és előkészítő bizottság javaslata a kollégium részére történő gyűjtés tárgyában.

— **Debrecenben nem kell házhelyeket osztani.** Az országos házhelyeket elosztó bizottság megkeresést intézett a városi tanácshoz a házhelyek kiosztása tárgyában. A városi tanács tegnap délelőtti ülése foglalkozott ezzel az ügygel s úgy határozott, hogy értesíteni fogja a házhelyelosztó bizottság vezetését arról, hogy Debrecenben nincs szükség házhelyek elosztására.

— **A városi tisztviselők loátalánya.** A városi tisztviselők 16. és fuvarátalányát egyik közelmúlt közgyűlés felemelte 1000 koronára. Most Dr. Vass Károly tb. tanácsnok a városi tanács tegnap délelőtti ülésén bejelentette, hogy a számvetőség a loátalányokat már kiutalta. A városi tanács a bejelentést tudomásul vette.

— **Elitelték az aradi magyar diákokat.** Aradról jelentik: A letartóztatott magyar diákok ügyében az oláh hadbírószak ma hirdette ki az ítéletet. *Lejtenyi* Józsefet és *Páffy* Eendrét 2 évi, *Basch* Elemért és *Elemér* Gyulát 1 és fél évi, *Erdődy* Andrászt 14 havi, *Holló* Istvánt és *Kleiszer* Györgyöt 1 évi elzárásra ítélték. A többi diák 10—14 napi fogszagot kapott.

— **Új iparengedélyek.** A városi tanács tegnap üléséből kifolyólag a következőknek új iparengedélyt adott: *Balogh* Lajos hentes 500, *Fischer* János szatóc ipar 300, *Bodó* Sándorné baromfi kereskedő 500, *Rácz* Mihály gabonaneműek főzelék és gyümölcs kereskedés 2000, *Bieier* Adolfné cukorka, csemege és különlegességek kereskedése 1000, *Márk* Józsefné szatóc ipar 300, *Gloner* János szatóc ipar 300, *Katona* József szatóc ipar 300, *Erdélyi* János gabonaneműek, főzelék felek, bor, ló és szarvasmarha-zsiradék adásvételnek közvetítésére 2000 korona ipardíjak lefizetésén elében.

— **Razzia a Bocskay-kertben.** A magyar királyi csendőrség a gyakran előforduló rablótámadásokból kifolyólag tegnap éjszaka 28 csendőrből álló járőrrel erős razzia tartott a Bocskay-kertben. Gyűrű alakban vették körül az egész Bocskay-kertet s mind kisebb és kisebbre szoritották azt. Eddigi eredmények szerint alig 2—3 esirkefogót fogtak el. A hadházi-uti gyilkosságban a csendőrség még erős nyomozást folytat, azonban ebben a bűnyűben mind eddig még semmi pozitív nyommal nem rendelkezik.

— **A szennyvízszűrő-telep ügye.** Mint ismeretes, a városi tanács a szennyvízszűrő-telep megépítésére versenypályázatot hirdetett. Ez a pályázat most lejárt. Több vállalkozó nyújtott be ajánlatot, azonban a telep megépítésének munkálatai váratlanul nagy összegbe kerülnek. Epen ezért a városi tanács tegnap délelőtti ülésén úgy határozott, hogy mivel ezen munkálatok költségeire fedezet nincs, elhalasztják a megépítést. A szűrőtelep melletti földet pedig a városi tanács egy évre bérbe fogja adni.

A német-amerikai béke

Washington, szept. 8. Az amerikai kormány a szövetséges hatalmakat értesítette azokról a tárgyalásokról, amelyek Németország és az Egyesült Államok közt a békeszerződés megkötésére vezettek. (MTI)

London, szeptember 9. Washingtonból jelentik: A kormány hivatalos kérdést intézett a francia kormányhoz, hogy milyen fogadásra találma a német-amerikai békeszerződés elismerésének hivatalos bejelentése.

Pécs örömmámorban

Egy pécsi rendőrtiszt Debrecenben

A belügyminiszter a debreceni rendőrkerületből a felszabaduló pécsi rendőrkerülethez több rendőrtisztviselőt helyezett át. Az áthelyezett debreceni rendőrtisztviselők között van *Kálnay* Gyula Géza rendőrtanácsos és *Kondor* Kiss Jenő rendőrfelügyelő is.

Kálnay Gyula rendőrtanácsost a pécsi kapitányság vezetőjének helyettesévé nevezték ki, mellette dolgozik *Kondor* Kiss Jenő, aki most hivatalos kiküldetésben Debrecenben járt. *Kondor* Kis Halassyék után az első, aki Pécsről, a felszabadult Pécsről ide érkezett s a pécsi mámoros napok szemtanúja volt. Munkatársunknak alkalma volt tegnap beszélgetést folytatni *Kondor* Kis rendőrfelügyelővel, aki a bevonulás utáni napokról a következőket mondta:

— Hangsúlyozottan kijelentem, hogy Pécsen a lakosság még mindig az örömmámor extázisában van. Soós tábornokot valóságos körülrajongják.

— Két nappal a bevonulás után érkezett meg a rendőrség s a hivatalokat nyomban átvették. Bizony, a szerbek nagy pusztításokat vittek véghez. Egyes közhivatalokat valóságosan tönkre tettek, kiraboltak.

— A város képe igen élénk. Rend és nyugalom mindenütt. A pedánsul fegyelmezett magyar katonákat a pécsiek nagyon, de nagyon megszerették s ezek felett Soós tábornokot valóságos bálványozzák.

— Letartóztatásokat nem igen eszközöltek Pécsen, mert arra ott nem volt szükség. Nem, mert a kommunisták a szerbekkel kivonultak, az exponáltabb emberek ugyancsak meglógtak a szerbekkel. Mint érdekes eseményt emlitem meg: a bevonulás utáni napokban kimentünk Bélabányára, ahol a munkásság egy küldöttsége kereste fel a rendőrséget s kijelentették, hogy ők maguk akarják elfogni a kommunistákat. Ezután a 4-én tartott tábori misén Soós tábornok engedelmével megjelentek a pécsi bányászok is. Hatalmas nemzetiszínű zászlójukon ez a felírás volt: „A magyar hazához hű bányászok”.

— A vasuti közlekedés Pécsre a lehető legkényelmesebb s a legjobb. Gyors- és személyvonatközlekedés van. Az utazás ugyan egy kicsit meg van nehezítve, amennyiben a sok bes és kintazásokkal járó különböző tisztességtelen kereskedelem megakadályozására az utazás a hatóságok engedelmével történik.

— A pénzzel eleinte meglehetősen sok nehézség volt, de most már az új pénzek s a lebélyegezett pénzek vannak forgalomban. Mostan a rendőrség eszközölt letartóztatásokat, ugyanis nagyon elszaporodtak a valutacsempészek, akik a lebélyegezetlen 1000 koronásokkal üzérkedtek. Még egyszer kijelentem, hogy Pécs még ma is örömmámorban van, a házak s az utcák fel vannak lobogozva. Soós tábornok külön parancsban elismerését jelentette ki az államrendőrségnek.

— Rend és nyugalom Pécsen, ebben a most nagyon boldog magyar városban...

Külföldi **őszi ujdonságaink** megérkeztek!

SPIRA ÉS BEREGI

uridváltó. Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 15

— **A város eladta hulladék papírjait.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén Dr. Vass Károly tb. tanácsnok bejelentette, hogy a város kiadóhivatala 200 kiló kiselejtezett papírost jóárban eladott. A tanács a bejelentést tudomásul vette, egyben intézkedett az iránt, hogy a város tulajdonában levő összes hulladék papírok mielőbb eladassanak.

— **A képkiallításról.** A kiállítás a művészek elutazása folytán e hó 11-én, vasárnap zárul. Az érdeklődés, mely a kiállítás iránt megnyilvánult, fokmérője Debrecen kulturális fejlődésének. A nemes város közönsége megértette, hogy művészetünk fejlődése fontos nemzeti érdek és ősi tradícióhoz híven pártfogásába vette a debreceni talajról elindult fiatal művészeket. A kiállítás megtekintésére (a városház disztermében) még egyszer felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét, a megvásárolt művek tulajdonosait pedig felkérjük, hogy a műtárgyak hazaszállításáról gondoskodni sziveskedjenek.

— **Nyukosz hírdetmény.** Felkérem a Nyukosz tagokat, hogy akiknek teire szénre van szükségük, igényüket a titkári hivatalnál három nap alatt délután 4—5-ig jelentsék be, ahol ez ügyben bővebb felvilágosítást is nyerhetnek. Egyben közlöm, hogy a korai délutáni sötétedésre való tekintettel a hivatalos órát folyó hó 11-től kezdődőleg délután 4—5-ig tartjuk. Nyukosz Elnöksége.

— **Dr. SZILÁGYI IMRE** magán hegedű-oktatását megkezdte. Tanítványok jelentkezését elfogadja délelőtti órákban, Piac-utca 10. szám, I. emelet

— **Cukrot is árulhatnak az italmérők.** A városi előljáráóság közli, hogy a m. kir. közlekedési miniszter az 1919. évi szeptember 19-én kiadott, 77621—921. sz. alatt kibocsátott rendeletét hatálytalanította, úgy hogy az italok kimérésére szolgáló üzletekben a cukor kiszolgáltatása ismét szabad.

— **Veszélyes az átkelés a Dobozy-átjárón.** A város egyik legforgalmasabb közlekedési pontján, a Dobozy-átjárón napok óta rendkívül megnövekedett a forgalom lebonyolítását az, hogy az egyik házban javítási munkálatokat végeznek s az ehhez szükséges anyagok és eszközök az amugy is szűk átjárót teljesen eltorlaszolják. Nappal ez legfőképpen kényelmetlen, de este a *világítatlan*, koromsötét siktátorban számos kisebb balesetnek lettek már okozóivá a meredező állványok, gerendák és téglatörmégek; különösen, ha megtörténhetnek olyanok, mint az egyik este, mikor az átjárót teljes szélességében *jelzőlámpás nélkül* eltorlaszolták. Az illetékes hatóságok figyelmét felhívjuk a veszélyes állapotokra.

— **Betegségből a halálba.** Mint megírtuk, *Pataki* István beretvával a napokban felvágta nyakát. A szerencsétlen fiatal ember tegnap a kórházban sérüléseibe belehalt. Gyógyíthatatlan betegsége miatt határozta el, hogy megvált az élettől. Halála széles körökben kelt részvétet.

— **A pénzügyi tisztviselők** kuglizó egyesülete f. hó 19-én d. u. 6 órakor helyiségében közgyűlést és azt megelőzőleg választmányi ülést tart. *Elnökség.*

— **Az ébredők** f. hó 10-iki, szombati gyűlése a régi helyen fog megtartatni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Szabó Mihályné urnő Diószegi-utca I. szám alatti lakos, hentes iparos neje, a városi szegényházi ápolók részére 2 darab 12 és fél kilogramm súlyu kenyert adott adományozni. Az adományért a szegények nevében ezután is köszönetét nyilvánítja. *Kiss* Lajos gondnok.

— **Megszökött siketnéma fia.** A debreceni siketnéma intézet igazgatósága tegnap délután feljelentést tett a rendőrségen, hogy *Kojonovszky* István, a siketnéma intézet egyik növendéke megszökött. Az illető fia 13 éves táljai születésű és nem lehetetlen, hogy Tálja felé vette útját. A rendőrség körözi a siketnéma fiut.

— **Iskolakönyvek,** az összes iskolák részére kaphatók *Csáthy* Ferenc könyvkereskedésében, Piac-utca 8.

— **Valódi szarvasbőr** női és férfi keztyűk, koci mosó és arctörölő szarvasbőr, szivacs, gyermekharisnya, pólyagummi, has- és esipőszorító, sérvkötő, gummiharisnya kapható *Vitáriusnál* Piac-utca 16. Alföldi palota.

Lord Newton Pécsett

Pécs, szept. 9. (MTI) Ismeretes, hogy lord Newton, az angol felsőház tagja Pécsett időzik. A Szociális Misszió Társulat és a Magyar Nők Szövetsége 60 tagú küldöttsége felkereste a lordot. Zichy Lujza grófnő angol nyelven üdvözölte Newton lordot, mint a magyarság őszinte, megértő barátját, mint olyan, aki Pécs felszabadításán hatékonyan közreműködött. A lord hosszabb angol beszédben válaszolt és hitvallást tett őszinte magyar barátságáról.

Spanyol győzelem

Roma, szept. 9. (MTI) Spanyol jelentések szerint a spanyol csapatok nagy győzelmet arattak a kabiloknál.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szombat: „Lengyelvér”, operett 3 felvonásban.

Vasárnap d. u.: „Postásfiú és huga”, bohózat 4 felvonás.

Vasárnap este: „Lengyelvér”.

Hétfőn: Ugyanaz.

Kedden: „Gyurkovics leányok”.

Szerda: „Tolvaj”, dráma.

Lengyelvér. A Csokonai-színház operett együttesének tegnap este szolgáltatott alkalmát a bemutatkozásra *Nedra Stein* jó darabjának reprize. A kedvesen szentimentális valószínűségekkel dolgozó librettó s az érzékeny, de nyugodtan biztos melódiavezetésű és dekoratív hangszerelésű muzsika, ellentétben a mindketében sivarul ötlettel új operettekkel, meg tudta fogni a hálás közönséget, amiben része van a jól perdülő és pontosan összevágó előadásnak is.

Helvey Erzsé, az új primadonna, nemcsak személyével, de egyéniségével is tudott hatni, kiegyensúlyozott, természetes erejű játéka, melleg, szines hangja és táncának kifejező ritmika megérdemelt nagy sikert biztosított számára.

Kálmán Mancsi úde fiatalasága, saját, fejlődésképesen erős, tehetségét túl nem becsülő játéka, finoman temperamentumos tánc és bájos hangja, **Járay** kedves és szeretetreméltó közvetlensége, **Árkossy** széles és nyugodt humora, **Nádassy** könnyed vidámsága és biztos tánc-tudása egyformán erős támaszai voltak a szokatlanul jó előadásnak; **Halassy** és **Máray** karikatúrái ragyogó kabinetalakítások. (bl.)

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Helvey Erzsé, Kálmán Mancsi, Járay, Halassy, Nádassy és Árkossy játszik a „Lengyelvér” főszerepeit. A tegnapi repriz alkalmával a közönség tapsfergeteget zúdított a kiváló szereplőknek, akiknek révén jóleső élvezetben volt része a publikum minden rétegének. **Helvey Erzsé,** az új primadonnát és **Járay Sándort** egész este ünnepelték. A „Lengyelvér” szombat, vasárnap és hétfőn este marad műsorán.

Buborékok az élet tengerén. Az amerikai Salznick gyár első nagy slágere, amely az 1921—22. évi időnyt van hívva dominálni, a Buborékok az élet tengerén szerelmi dráma ma és holnap lesz a Vígyszínház-mozgó műsorán. A tegnapi bemutatón osztatlan tetszéssel találkozott a csodás szép kép. Különösen egy hajótörési jelenet volt megrázó. Az érdekes esemény minden figyelmét lekötötte a nézőknek. Ezt az igazán nagy hatású amerikai képet érdemes mindenkinek megnézni. Az előadások ma 7 és 9 órákor kezdődnek. A zenekíséret a „Troubadur”, Traviata, Zsidónő és Hoffmann meséit játssza.

Boleyn Anna. Hétfőn és kedden mutatja be a Vígyszínház-mozgó ezt a hatalmas nagy méretű történelmi filmjátékot, melyet betiltottak és újból engedélyeztek. Ennek a kolosszális filmnek a címszereplője a bájos Henny Porton, aki művészi játékával újabb ettáphoz érkezett a filmjatszás terén. Partnerre Emil Jannings. A filmjátékot Lubitsch Ernő rendezte. Mesébe illő rendezése, látványos pro-

duktioit óriási dícséret illeti. E filmatraktíót lázas érdeklődéssel várja egész Budapest. — Hogy Debrecenben mindenki megnézhesse ezt a világszenzációt, hétfőn és kedden négy előadás lesz. Délután népdaladásban félhelyárakkal, 5, 7 és 9 órákor rendes helyárakkal. Jegyelővét a pénztárnál d. e. 10 órától.

Jón a rozson át, Mathers Helén regényét zsufolt házak nézik az Apollóban. Naponta 3 előadás: 5, 7 és 9 órákor. Jegyelővét.

A halott kéz az Apollóban. Dumas világhírű Gróf Monte Christo regények utójátéka és befejezése ez a gyönyörű francia film. A szenzációsan izgalmas és érdekfeszítő kalandor regény hétfőn kerül az Apollóban műsorra.

Félhelyárak mellett ma d. u. 3 órákor megnézheti a Glyn Elinor regényét 5 felvonásban és a Ludovika Akadémia június 24-én tartott nagy látványosságú gyönyörű sport-ünnepélyét 2 felvonásban a Magyar Leventéket és a Pathé-féle új találmányu lassítóval felvett színes képet a táncokról, az Urániában.

Glye Elynor regénye az Érdeklődés 5 felvonásban ma utoljára látható az Urániában a gyönyörű „Magyar Leventék” című nagy látványos sportünnep 2 felv. filmmel. Előadás délután 3-tól félhelyárak, 5, 7 és 9 órától rendes.

SPORT.

A Pannónia Amsterdamban. Amsterdamból jelentik, hogy a magyar evezősök megérkeztek Amsterdamba. A verseny ma kezdődik.

Kelet-nyugat kerületközi verseny. Ismeretes az a kíváncságot, mely atletáink között volt, mely szerint versengésre kívánták tenni, hogy a keleti kerület atletái a nyugati, azaz dunántúli atletika fejlődéséhez viszonyítva, milyen helyzetben vannak. Azonban a mostoha anyagi körülmények ezt megpróbálni nem engedték. Már-már letett a kerület a verseny megrendezéséről, amikor váratlanul segítségére jött a szövetség, mely bizonyos anyagi hozzájárulást biztosított. Most talán már nem lesz akadály a találkozónak.

DKASE—DMTK 4: 2 (1: 1). A mérkőzésnek nagyobb jelentősége volt, amennyiben a válogatás szempontjából is meg kellett figyelni a játékosokat. A DKASE Petruc helyén Szabóval a kapuban vette fel a küzdelmet, míg a DMTK kapuját Szántó védte. A játékban a két csapat egyenlőnek mutatkozott s csak a második félidő első 8 percében volt meg a DKASE határozott fölénye. A győztes csapatban Friedl, Sipos Keresztúr, Deutsch és Baik játéka tetszett. A DMTK-ban Ulakovits jó volt, Pap gyors és elszánt, Molnár kitűnő fejesei, gyors lefutása, Szotyori ügyes osztogatója vonták még magukra az érdeklődést.

Mindkét csapat szépen s fairul játszott, nagy meglepődésre a közönségnek. Epen az ilyen játék engedte azután látni a technikai tudást, mely gyakran felcsillagolt. Az ügyes fejjáték szintén szép látványosságot nyújtott. A nézők két csoportja külön érdekeséget költözött a versenynek, favorizálják biztatással azonban a játékosok megőrizték higgadságukat. A DMTK közvetlen védelme felülmúlta a DKASE védel-

mét, azonban ez a fedezetsorának agilis munkájával ezt a hiányt teljesen pótolta. Nem úgy a DMTK, hoi a fedezetsor az említett Pap kivételével darabos volt s nem tudta sem a támadást, sem a védelmet megfelelően segíteni. Pap igen hosszasan értékesítette magát. Csatársorban Fehérnek szokatlan volt a fűves oldal, ott nem bírt érvényesülni. Második félidőben többet láttunk tőle, Lejzi nincsen még formában, Kerekes tudott erélyes s mégis fair lenni, míg Szotyori, Molnár elemükben voltak. Utóbbi lerohanásban gyors és veszélyes volt s kár, hogy az első félidő végén biztonságos gólt hibázott. Martin II. szokatlan helyen játszva, nem bírt annyira érvényesülni, míg Sipos nagyon bekapcsolódott az együttesbe, azonban helytelen volt Friedl és Rottmannak elhanyagolása.

A bíró nem volt következetes önmagához, mert míg az első félidőben a DKASE kapus megtámadását lefújta, a második félidőben Szántó szabálytalan fellökését, — mert közben a földre dobta a labdát, — s egy off siedett elnezett. Ugyancsak a harmadik gól előtt is ketten voltak lesben. Bírónak különben is nenez volt a helyzete a közönség egyrészenek hangos viselkedése folytán s ennek tulajdonítható, hogy figyelmét kikerülte a DKASE védelemnek utolsó percében történt kezelese is.

A játék változatos támadásokkal kezdődik, melyben a DKASE többször rug kapura, míg a DMTK kombina. A harmadik kapura lövést Szabó kezéből kapuba engedő (25 p.). Nem sokáig tart az öröm, mert Martin II. 35 percen kiegyenlített Bíró, hogy a tevédeknek véget vessen, az egyik csapat ingét szünetben átcserezteti Szünet után a DKASE a kapus felkérésével megszerzi a vezetést (1 p.), melyet Sipos 10 méterről irányított lövése szaporít (3: 1), majd Fehér hibázz ez szépen kidolgozott támadást, melyet Rottmann második gója követ 27 percen (4: 1) DMTK támadás következik ezután többször, melyet 33 percen siker koronáz (4: 2). Befejezés előtt DKASE védelem kézzel leüti a labdát, melyért a 16-órán belül járó 11-est Fehér követeli. A bíró kiállítja feleselésért. Ezután befejeződik az a mérkőzés, ahonnan a közönség a csapatoknak sportszerű viselkedéséért hálás volt.

A két csapat előzőleg még 44—44 játékost játszott egymás ellen 4 csapatban. Ezeknek eredményei a következők: DKASE II—DMTK II. szb. díjért 7: 0; DMTK Ij. I—DKASE Ij. I. 4: 0; DKASE—DMTK Ij. II. 2: 0; DKASE törpe—DMTK törpe csapat 3: 0.

A tőzsde

Zürichi sárotőzsde szept. 9. (MTI.) Berlin 600, Holland 185 50 Newyork 585, London 2176, Páris 4440, Milánó 2550 Brüsszel 4925, Koppenhága 100.—, Prága 700.—, Budapest 130— Zágráb 300, Bukarest 650, Varsó 17, Bécs 0'60, Osztrák lebelégy 47.

Budapesti árszámok szept. 9. (MTI) Magyar hitel 1665 Osztrák hitel 555, Angol-Magyar bank 7.10, Leszámit bank 690, Magyar-Olasz bank 300, Jelz hitelbank 185. Keresk. bank 6675, Pesti hazai első 19300, Borsodmiskolci 32.75

Valuták. Napoleon 1470—00, Angol font 1640—1670, Dollár 425—45, Francia frank 3250—300, Márka 440—450, Lira 1920—1940, Osztrák kor. 33 1/2—34 1/2, Rubel 40'25—41 fél Lei 470—480, Sokol 530—40, Svájci frank 6625—6725 Korona dinár 825—845, Frank dinár 825—845, Lengyel marka 10—11.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legelődrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Olcsó epuleifa

Barakok lebontásából eredő több vagyon prima deszka és fűrészt fa Nyiregyháza-n a villanytelep nél levő barakkokban f. hó 11-én d. e. 9 órákor elárvereztetik.

Forgács István

műorás
Rádógos-u.

Molynár ellen

szörme és tollruhák megörzédését a legnagyobb biztonságban beraktároz KOVÁRY. Á. ALT. MANN Piac-utca 42.

FÉMONTÓDE!

Bronz, réz, alumínium Pauló Péter Debrecen Zápolya-utca 13. Telef. 430.

Majoros

aki a szőlőmunkát érti, azonnal felvétetik. Jelentkezhetnek Gazdák Bankja Kossuth-u. 17.

Cséplőgépet

a város alatt összehordott rozstermény elcséplésére keresek. G. piulajdonos jelentkezhet Vár u. 8.

Győződjön meg!!

Özv. Rácz Károlyné által házilag vezetett jó magyar konyhárol

„Széchenyi” étteremben

Hol e hó 10 én, Szombaton nagy hurka kolbász és kitűnő turós csusza est lesz. Petőfi-téren az Állomással szemben kellemesen idejét csakis ott töltheti!

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában

Poloskaintást

vállal felelősséggel helyben és vidéken

RÁTHONYI GÁBOR

hatóság ilagengedélyezett féregirtó Cegléd-utca 18.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I. Batthyányi-utca 22. Telefon 1365.

CSURKA „KEGYELET” Temetkezési Vállalat

Debrecen, Kossuth-u. 8. Közössegélyző egyesület.

Bármilyen temetésekét vidéken is legolcsóbb napi áron a legfigyelmesebb kiszolgálás és személyes felügyelet mellett végez. Telefon 381.

Élsőrendű felszerelés.

Dus, nagy válaszok